

לקוטי תורה • שיר השירים • מאמר 20

צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה...

צאו והביטו, בנות ציון

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

/likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/20

1 **צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו. וארז"ל** [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] **ביום חתונתו זה מתן תורה.**

"צאינה וראינה, בנות ציון, במלך שלמה, בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו". ואמרו רבותינו ז"ל: "ביום חתונתו" — זה מתן תורה.

ולהבין זה יש להקדים תחלה ענין התורה. דהנה ידוע דהתורה נמשלה לכמה דברים ולחם ויין ושמן כמ"ש לכו לכו בלחמי ושתו ביינ מסכתי

כדי להבין זאת, יש להקדים תחילה [הסבר על] עניינה של התורה. ידוע שהתורה נמשלה לכמה דברים — לחם, ליינ ולשמן, כמו שנאמר: "לכו, לחמו בלחמי ושתו ביינ מסכתי".

(ועיין ברכות דנ"ז סע"א [סוף עמוד א] ובמסכת ע"ז דל"ה ע"א) וכן נקרא שמן וכמ"ש ברבות בשיר השירים ע"פ לריח שמניך כו'.

(ועיינו בברכות, דף נ"ז, סוף ע"א, ובמסכת עבודה זרה, דף ל"ה ע"א). היא נקראת גם שמן, כמו שנכתב במדרש רבה על שיר השירים, על הפסוק "לריח שמניך" וכו'.

ולהבין ג' בחי' אלו דודאי שינוי השמות לחם ויין ושמן הם בחי' ומעלות שונות שיש בתורה. יש להבין את שלוש הבחינות הללו, שהרי בוודאי השמות השונים — לחם, יין ושמן — מציינים בחינות ומעלות שונות שיש בתורה.

הענין הוא ע"פ מ"ש ויין ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן ולחם לבב אנוש יסעד.

העניין הוא על פי מה שנאמר: "ויין ישמח לבב אנוש, להצהיל פנים משמן, ולחם לבב אנוש יסעד".

ויש להבין ההפרש בין בחינת שמחה הנמשך מבחי' יינה של תורה לבחי' צהלה הנמשך מבחי' שמן יש להבין את ההבדל בין בחינת השמחה הנמשכת מבחינת יינה של תורה לבין בחינת הצהלה הנמשכת מבחינת שמנה.

(ולכאורה שניהם ענין שמחה כמ"ש והעיר שושן צהלה ושמחה) גם צ"ל לשון להצהיל דהלי"ל [דהוה ליה למימר] ושמן יצהיל פנים

(לכאורה, שניהם עניין של שמחה, כמו שנאמר: "והעיר שושן צהלה ושמחה"). צריך להבין גם את הביטוי "להצהיל": לכאורה היה צריך לומר "ושמן יצהיל פנים".

אבל לשון להצהיל משמע שיין משמח כו' בשביל להצהיל פנים משמן ולכאורה יין ישמח בפ"ע [בפני עצמו] אף אם לא יהיה שמן. והנה תחלה צ"ל ענין ולחם לכב אנוש יסעד.

אך הביטוי "להצהיל" משמעו שהיין משמח וכו' כדי להצהיל פנים באמצעות השמן; ולכאורה היין משמח בפני עצמו, גם אם אין שמן. כעת יש לבאר תחילה את עניין "ולחם לכב אנוש יסעד".

פ"י כי אנוש יש בו ב' פירושים הא' לשון איש והב' לשון חלישות כמ"ש (ירמיה י"ז) עקוב הלב מכל ואנוש הוא דפ"י לשון חלישות וחולי.

הביאור הוא שלמילה "אנוש" יש שתי משמעויות. הראשונה היא במשמעות של "איש", והשנייה היא במשמעות של חולשה, כפי שנאמר (ירמיהו י"ז): "עקוב הלב מכל ואנוש הוא" — כאן פירוש המילה "אנוש" הוא חולשה וחולי.

והיינו לפי שעקוב הלב מכל שהוא לשון עיוות ועיקום דהיינו שנמשך אחר תאוות ותענוגים גשמיים ששרשם ומקורם מבחי המזלות אין לך עשב שאין לו מזל כו'

כלומר, "עקוב הלב מכל" — הלב עקום ומעוות יותר מכול. הכוונה היא שהוא נמשך אחר תאוות ותענוגים גשמיים, ששרשם ומקורם בבחינת המזלות; [כפי שאמרו:] "אין לך עשב שאין לו מזל" וכו'.

והמזלות מקבלים משמרי האופנים שנפל שמה בבחי' שבה"כ [שבירת הכלים] מבחי' פסולת כו' וכנודע ע"פ וכל קרבי כו'

והמזלות מקבלים משמרי האופנים, שנפלו לשם בבחינת שבירת הכלים, מבחינת הפסולת וכו', כידוע [מהביאור על הפסוק] "וכל קרבי" וכו':

שהחיות הנמשך ומתלבש בתענוגי עוה"ז הוא רק כמו בחי' פסולת הנדחה ע"י בירור בקרביים ומעיים שהחיות הנמשכת ומתלבשת בתענוגי העולם הזה היא רק כמו הפסולת שנפלטת בעקבות הבירור שבקרביים ובמעיים.

ולכן כמו שאין ערוך הפסולת לגבי מה שנתברר מהמאכל שנעשה ממנו חיות לאדם ונכלל בבחי' אדם משא"כ הפסולת שנדחה אינו ראוי אפילו למאכל בהמה רק כו'.

ולכן, כשם שאין כל יחס בין הפסולת לבין מה שהתברר מן המאכל, שממנו נעשית חיות לאדם והוא נכלל בבחינת אדם, ואילו הפסולת שנפלטה אינה ראויה אפילו למאכל בהמה, אלא רק וכו',

כמו כן לפי ערך זה אין ערוך תענוגי עוה"ז בכלל לגבי תענוג רוחני אפילו בגי"ע [בגן עדן] התחתון עד שכדאי כל יסורי גיהנם כו'

כך גם, באותו יחס, אין כל יחס בין תענוגי העולם הזה בכלל לבין תענוג רוחני, אפילו בגן עדן התחתון, עד שכדאי לסבול את כל ייסורי גיהנום וכו'.

ולכן כל הישר הולך ראוי לו למאוס בתענוגי עוה"ז בבחי' אתהפכא או אתכפיא עכ"פ [על כל פנים] ולהיות טעמו וראו כי טוב ה' וכמ"ש ראה נתתי לפניך את החיים וכו' ואת המות כו'

ולכן ראוי לכל מי שהולך בדרך הישר למאוס בתענוגי העולם הזה, בבחינת אתהפכא או, לכל הפחות, אתכפיא, ולהגיע למצב של "טעמו וראו כי טוב ה'", כמו שנאמר: "ראה נתתי לפניך את החיים" וכו', "ואת המות" וכו'.

ובחרת בחיים ונודע שבחינת הגשמיות נקרא מות והרוחניות נקרא חיים ועל זה נאמר לאהבה את ה' אלקיך כי הוא חיך.

"ובחרת בחיים". וידוע שהגשמיות נקראת מוות והרוחניות נקראת חיים, ועל כך נאמר: "לאהבה את ה' אלקיך כי הוא חיך".

2 והנה אהבה זו היא הנמשכת מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שזהו בחי' למען חיך ולכן האהבה מוגבלת בכלי.

האהבה הזאת נמשכת מבחינת ממלא כל עלמין, שהיא בחינת "למען חיך"; לכן היא אהבה מוגבלת, הנתונה בכלי.

ויש בחי' אהבה הבאה מחמת התבוננות באור א"ס ב"ה עצמו הסוכ"ע דלית מחשבה תפיסא ביה כלל וחיות כל העולמות הוא רק מבחי' הארה בעלמא שאמר והי' [והיה] העולם אמירה לבד כו'

ויש בחינה של אהבה הבאה מהתבוננות באור אין סוף ברוך הוא עצמו, שהוא סובב כל עלמין, ושום מחשבה אינה יכולה לתפוס בו כלל; וחיות כל העולמות אינה אלא מהארה בלבד, בבחינת "אמר והיה העולם" — אמירה בלבד וכו'.

ואי לזאת יהי' [יהיה] נכספה וגם כלתה נפשו להיות בבחי' ביטול ממש אליו ית' לבדו שאין בכח ה' ב להכיל האהבה.

ומשום כך תהיה נפשו נכספת וגם כלתה, להיות בבחינת ביטול ממש אליו יתברך לבדו, שהרי אין בכוח הלב להכיל את האהבה.

אבל אם ח"ו [חס ושלום] נמשך אחר תאוות הגשמיות ע"ז נאמר עקוב הלב מכל שאין לך עיקום ועיוות גדול מזה ולא די שאין לו בחי' כלות הנפש הנ"ל

אבל אם, חס ושלום, הוא נמשך אחר תאוות גשמיות, עליו נאמר: "עקוב הלב מכל", שכן אין עקמומיות ועיוות גדולים מאלה. ולא זו בלבד שחסרה לו בחינת כלות הנפש האמורה לעיל,

וכמו שאמר אני ה' לא שניתי ואיך אתם בני יעקב לא כליתם בכלות הנפש לבחי' זו דלא שניתי כו'.

כפי שנאמר: "אני הוי' לא שניתי", ואיך אתם, בני יעקב, לא כליתם בכלות הנפש אל בחינה זו של "לא שניתי" וכו';

אלא אף גם האהבה ראשונה דבחי' ובחרת בחיים ולמען חייך השליך ממנו וכמ"ש אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בורות

אלא שהוא אף השליך ממנו גם את האהבה הראשונה, של בחינת "ובחרת בחיים" ו"למען חייך", וכמו שנאמר: "אותי עזבו, מקור מים חיים, לחצוב להם בורות",

נשברים הם כל תענוגים ואהבת גשמיים הנמשכים משבה"כ [משבירת הכלים] ונקרא בורות נשברים כו' ומחמת ההתקשרות בתענוגים גשמיים ממילא נחלש כח הנפש ואין לו אהבה האלקית.

"נשברים" — כל תענוגים ואהבתם לדברים גשמיים, הנמשכים משבירת הכלים, נקראים משום כך "בורות נשברים" וכו'. ומפני ההתקשרות בתענוגים גשמיים נחלש מאליו כוח הנפש, ואין לו אהבה אלקית.

וכמ"ש כשל בעוני כח שע"י העונות נכשלש ונתחלש כח הנפש וכמ"ש כי אם עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם ולא עוונות ממש

וכמו שנאמר: "כשל בעוני כוח" — העוונות מכשילים ומחלישים את כוח הנפש. וכמו שנאמר: "כי אם עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם", ואין הכוונה לעוונות ממש,

אלא גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] הגוף וחומריותו (כי עון לשון עיקום והיינו כענין עקוב הלב כנ"ל. והעיקר הוא מה ששמים אור לחשך וחשך לאור מר למתוק ומתוק למר.

אלא גשמיות הגוף וחומריותו (שהרי עון, מלשון עיקום, הוא כמו העניין של "עקוב הלב" שהוזכר לעיל. ועיקר העניין הוא שהם מחשיבים אור לחושך וחושך לאור, מר למתוק ומתוק למר.

ולכן נקרא זה אנוש לשון כאב וחולי שכמו שהחולה טועם מתוק למר כו' ומתאוה דוקא למאכלים הרעים. כך עד"ז חולי הנפש ונקרא חולת אהבה שתאוות העולם עריבים עליו ואינו טועם טעם באלקות כמ"ש טעמו וראו כי טוב ה')

ולכן הדבר נקרא אנוש, לשון כאב וחולי: כשם שאדם חולה טועם את המתוק כמר וכו', ומתאוה דוקא למאכלים מזיקים, כך גם חוליה של הנפש, והיא נקראת "חולת אהבה": תאוות העולם נעימות לה, והיא אינה טועמת טעם באלקות, כמו שכתוב: "טעמו וראו כי טוב ה'";

הוא שנעשה מסך מבדיל שמגביל ומלביש את הנפש עד שמורידה לימשך אחריה ואין לה יכולת לעלות ולצאת ממנה:

הוא נעשה מסך מבדיל, המגביל את הנפש ומלביש אותה, עד שהוא מוריד אותה להימשך אחריו, ואין לה יכולת לעלות ולהיחלץ ממנו.

3 ב והנה בבחי' זו נקרא האדם אנוש כי יש כמה שמות אנוש איש אדם ואדם גבוה מכולן.

2. במצב זה האדם נקרא אנוש. יש כמה שמות לאדם — אנוש, איש ואדם — ואדם הוא הנעלה מכולם.

כמ"ש בפ' תזריע (דמ"ח) כי אדם הוא בחינת שלימות כמ"ש זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם כו'. וידוע איך בחיבור דו"נ [דכר ונוקבא] משפיע ומקבל יש שלימות וגילוי הארה עליונה.

כמו שכתוב בפרשת תזריע (דף מ"ח), אדם הוא בחינת שלמות, ככתוב: "זכר ונקבה ברא אותם, ויקרא את שמם אדם" וכו'. וידוע שבחיבור של זכר ונקבה, משפיע ומקבל, יש שלמות וגילוי של הארה עליונה.

גם אדם לשון אדמה לעליון ואיש הוא למטה מבחינת אדם ודרך כלל איש היינו בחי' המדות אהוי"ר [אהבה ויראה] כמ"ש לפי שכלו יהולל איש.

אדם קשור גם ללשון "אדמה לעליון". איש הוא דרגה נמוכה מדרגת אדם; בדרך כלל, איש הוא בחינת המדות — אהבה ויראה — ככתוב: "לפי שכלו יהולל איש".

4 ואדם היינו כשיש לו מוחין דגדלות כו'. ומ"מ גבי איש נמי כתיב אשרי איש ירא את ה' כו' גבור בארץ כו'.

ואדם הוא כאשר יש לו מוחין דגדלות וכו'. ואף על פי כן, גם על איש נאמר: "אשרי איש ירא את ה' וכו'", "גיבור בארץ" וכו'.

אבל אנוש הוא למטה מכולם דהיינו אדרבה כשהוא בבחינת חלישות כח הנפש כנ"ל מלשון עקוב הלב מכל ואנוש כו' וכ"ה בזהר תרומה (קס"ח א') ע"פ מה אנוש כי תזכרנו כו'

אבל אנוש נמצא למטה מכולם; כלומר, אדרבה, הוא במצב של חולשה בכוח הנפש, כפי שנזכר לעיל, בלשון "עקוב הלב מכל ואנוש" וכו'. וכך נאמר גם בזהר, תרומה (קס"ח ע"א), על הפסוק "מה אנוש כי תזכרנו" וכו'.

והנה כמ"כ [כמו כן] למעלה דהנה הקב"ה כתיב ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם כו' וכתוב ה' איש מלחמה.

והנה, כך גם למעלה: על הקדוש ברוך הוא נאמר "ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם" וכו', ונאמר "ה' איש מלחמה".

אבל אנוש הוא בחינת מט"ט [מטטרון] כמ"ש בפרשה פנחס (דרי"ז) ע"פ אנוש כחציר ימיו כו' שהוא בחי' המלאך הנ"ל שנאמר בו נער הייתי גם זקנתי כו'. ונמשל לחציר.

אבל אנוש הוא בחינת מט"ט, כמו שנאמר בפרשת פנחס (דף רי"ז) על הפסוק "אנוש כחציר ימיו" וכו': זוהי בחינת המלאך הנזכר לעיל, שעליו נאמר "נער הייתי גם זקנתי" וכו'. והוא נמשל לחציר.

כי הנה החציר הוא העשב שקוצרים אותו כמה פעמים וחוזר ונגדל כמעט זמן וחוזרים וקוצרים אותו ונקרא אספסתא (בגמרא דחזקת הבתים)

כי החציר הוא עשב שקוצרים אותו כמה פעמים, והוא חוזר וצומח בתוך זמן קצר; שוב קוצרים אותו, והוא נקרא אספסתא (בגמרא, בפרק חזקת הבתים).

והנה כמו כן בחינת מלאך הנ"ל שהוא המלביש לבחינת אור ההמשכה הנמשך בששת ימי החול יום ראשון בחי' חסד כו'. שבחי' החסד מתלבש במלאך הנ"ל ונקרא לכך מנעל דשכינתא כו'.

והנה, כך גם בחינת המלאך הנזכר לעיל: הוא מלביש את אור ההמשכה הנמשכת בששת ימי החול, כשביום הראשון נמשכת בחינת חסד כו'. בחינת החסד מתלבשת במלאך זה, ולכן הוא נקרא "מנעל דשכינתא" וכו'.

5 ונקרא נער כלומר כמו שהנער שכלו ומדותיו קטנים ביותר לגבי אדם הגדול כן ויותר מכן אין ערוך בחי' מדות דיצי' [דיצירה]

הוא נקרא "נער". כלומר, כשם שהשכל והמדות של נער קטנים מאוד ביחס לאדם מבוגר, כך — ואף יותר מכך — אין ערוך בין מדות עולם היצירה לבין מדות עולם האצילות.

שהוא בחי' מט"ט [מטטרון] שהחסד מתלבש בהשפעה גשמיות לגבי מדות דאצילות ששם גילוי אור א"ס ובכל שבת שהוא בחי' עליות העולמות מתעלה ג"כ בחי' מלאך הנ"ל לאצילות כנודע בענין מה יפו פעמיך בנעלים כו'.

(שהן בחינת מט"ט, שבה החסד מתלבש בהשפעה גשמית) — אין ערוך בינן לבין מדות עולם האצילות, שבהן מתגלה אור אין סוף. ובכל שבת, שהיא בחינת עליית העולמות, עולה גם המלאך הנזכר לאצילות, כידוע בעניין "מה יפו פעמיך בנעלים" וכו'.

6 וזהו גם זקנתי דסליק לסיכו שהוא עלי' [עליה] גדולה מבחי' נער ואנפי זוטרא לבחי' אנפי רברבי וזקנה כו'.

וזהו גם "וגם זקנתי": הוא עולה לזקנה, עלייה גדולה מבחינת נער ו"אנפין זוטרא" לבחינת "אנפין רברבי" וזקנה וכו'.

אך בחול חוזר ונמשך להיות בבחינת נער שהוא אנפי זוטרי כו' ולכך נאמר כחציר ימיו כמו שחציר גדל תמיד מחדש כך זה האנוש מתחדש תמיד להיות בחי' נער.

אבל בימות החול הוא חוזר ונמשך להיות בבחינת נער, שהיא "אנפין זוטרא" וכו'. לכן נאמר: "ימיו כעשב" — כשם שהעשב גדל מחדש תמיד, כך האנוש הזה מתחדש תמיד להיות בבחינת נער.

7 ותדע שהרי אנו מונין היום יום ראשון בשבת יום שני כו' עד יום השבת הוא יום שביעי.

וראיה לכך: הרי אנו מונים ואומרים: "היום יום ראשון בשבוע", "יום שני" וכו', עד "יום השבת הוא היום השביעי".

וקשה הרי כבר עברו רבבות ימים משימ"ב [מששת ימי בראשית] עד עתה וא"כ איך אומרים היום יום ראשון כו'.

והדבר קשה: הרי מאז ששת ימי בראשית ועד עכשיו עברו רבבות ימים, ואם כן, איך אומרים "היום יום ראשון" וכו'?

אלא מפני שבשבת העלי' [העליה] של בחי' נער שר העולם באצילות ושם למעלה מבחי' זמן ע"כ כל יום א' הוא ממש יום ראשון

אלא הטעם הוא שבשבת עולה בחינת הנער, שר העולם, לאצילות, ושם היא למעלה מבחינת הזמן. לכן כל יום ראשון הוא ממש יום ראשון,

כמו יום אי של ששת ימי בראשית שנתחדש הזמן מלמעלה מהזמן כך מתחדש כל יום ראשון שאחר השבת.

כמו היום הראשון של ששת ימי בראשית, שבו הזמן התחדש ונברא ממדרגה שלמעלה מן הזמן; כך מתחדש כל יום ראשון שאחרי השבת.

שהשבת הוא העליי [העליה] באציי שלמעלה מהזמן וביום אי נמשך בבחי' מט"ט [מטטרון] ו"ק [וי קצוות] דיצי' [דיצירה] בחי' זמן וא"כ הרי אנוש כחציר ימיו שגידולו

שהרי בשבת יש עלייה לאצילות, שלמעלה מן הזמן, וביום הראשון נמשכת ההשפעה אל בחינת מטטרון, שש הקצוות של יצירה, שהיא בחינת הזמן. ואם כן, "אנוש כעשב ימיו", שצמיחתו

רק וי ימים ובשבת עולה ונכלל בלמעלה מהזמן וחוזר ונמשך אחר כך וי ימים אחרים וה"ז [והרי זה] כחציר כוי

נמשכת רק שיש ימים; ובשבת הוא עולה ונכלל במה שלמעלה מן הזמן, ולאחר מכן נמשך שוב לשישה ימים נוספים. וזהו "כעשב" וכו'.

(ומה שנמשל עלייתו באצילות כשם קצירה היינו שבעלייתו שם הוא בבחי' ביטול כנר בפני האבוקה כוי וע"ש בפרשה פנחס) (דרי"ז ע"ב) בפ"י ואיננו כוי.

(והטעם לכך שעלייתו לאצילות נמשלה לקצירה הוא שבעת עלייתו לשם הוא בבחינת ביטול, כנר בפני האבוקה וכו'. ועיין שם בפרשת פינחס) (דף רי"ז ע"ב), בפירוש "ואיננו" וכו'.

והנה הרי מובן מזה איך שאין ערוך לשון אנוש שהוא בחי' מלאך בעל גבול כוי לגבי בחינת איש ואדם שנאמר ה' איש כוי

והנה מובן מכך שאין ערוך למונח "אנוש", שהוא בחינת מלאך מוגבל וכו', לעומת בחינת "איש" ו"אדם", שעליהם נאמר "הוי איש" וכו',

שהוא בחינת א"ס קדמון ונצחי וכן מובן גם כן לפ"ז [לפי זה] לפי ערך באדם שלמטה כשנקרא אנוש מורה על חלישות כחו וירידה ממדרגת בחינת איש ואדם כוי

שהיא בחינת אין סוף, קדמון ונצחי. בהתאם לכך מובן גם, לפי הערך, ביחס לאדם שלמטה: כאשר הוא נקרא "אנוש", הדבר מצביע על חולשת כוחו ועל ירידה ממדרגת "איש" ו"אדם" וכו'.

והיינו כנ"ל באריכות בענין עקוב הלב מכל ואנוש הוא שענין החלישות הוא כשאין לו כח להתגבר על יצרו

כלומר, כפי שהוסבר לעיל באריכות בענין "עקוב הלב מכל ואנוש הוא": החולשה היא מצב שבו אין לו כוח להתגבר על יצרו.

כי איזהו גבור הכובש את יצרו להיות כמ"ש ואהבת ככל לבבך בשני יצריך [וכן למעלה

כי "איזהו גיבור? הכובש את יצרו", כדי שיהיה כפי שנאמר: "ואהבת ככל לבבך" — בשני יצריך. [וכך גם למעלה:

הנה ביצירה דהוא בחי' אנוש שם עיקר בחי' עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] כמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] ר"פ וישלח ובמק"מ [ובמקדש מלך] פ' מקץ קצ"ד א']:

ביצירה, שהיא בחינת אנוש, נמצא עיקר מקומה של בחינת עץ הדעת טוב ורע, כפי שכתב הרמ"ז בתחילת פרשת וישלח, ובמקדש מלך על פרשת מקץ, קצ"ד ע"א.]

8 ג והנה יש מקוה לישראל על זאת היינו ע"י התורה שנקרא לחם ועל זה נאמר ולחם לבב אנוש יסעד.

שיסעד לבב אנוש וחלוש הזה ויחזקנו להיות בו כח ועוז לכבוש גם לנפשו הבהמית.

3. כעת, "יש תקווה לישראל בדבר הזה" — כלומר, באמצעות התורה, הנקראת לחם. על כך נאמר: "ולחם יסעד לבב אנוש"; הוא יסעד את לבו של אנוש זה, החלוש, ויחזק אותו, כדי שיהיו בו כוח ועוז לכבוש גם את נפשו הבהמית.

והיינו לפי שהתורה נקרא עוז וכמ"ש ה' עוז לעמו יתן שנותנת כח ועוז בנח"א [בנפש האלקית] להתגבר על חומריות הגוף ונפש הבהמית וגסותו לצאת ממסגר אסיר

הטעם לכך הוא שהתורה נקראת "עוז", כמו שנאמר: "הוי' עוז לעמו יתן". היא מעניקה לנפש האלקית כוח ועוז להתגבר על גשמיות הגוף, על הנפש הבהמית ועל גסותה, ולצאת מבית הכלא של האסיר.

(וכמ"ש מזה בד"ה בחדש השלישי לצאת בניי [בני ישראל] מארץ מצרים. בפרשת יתרו ע"ש באריכות) ולכך נקרא התורה לחם עד"מ הלחם גשמי שסועד הלב ומחזקו.

(כפי שמוסבר על כך באריכות במאמר המתחיל "בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים", בפרשת יתרו; עיינו שם). לכן התורה נקראת לחם, בדומה ללחם גשמי, הסועד את הלב ומחזק אותו.

והיינו שמקשר ומחבר חיי הנפש באברי הגוף שאם ירעב ולא יאכל כל היום יתחלש ויסתלק קצת כחות חיי נפשו ועל ידי הלחם יסעד הלב ותשוב נפשו אליו

כלומר, הלחם קושר ומחבר את חיי הנפש לאיברי הגוף: אם אדם רעב ואינו אוכל במשך כל היום, הוא נחלש, וחלק מכוחות חיי נפשו מסתלקים ממנו במידת מה; באמצעות הלחם הלב נסעד ונפשו שבה אליו.

(והעיקר נקרא ע"ש הלב שבו דם הנפש שהנפש מתלבשת בדם שבלב כו' ומבואר במ"א דדוקא לחם סועד הלב הגם שהבשר מרבה דם יותר מהלחם עכ"ז [עם כל זה] לחם דוקא סועד הלב ומחזקו ומגביהו להתקשר עם המוח)

(והעיקר נקרא על שם הלב, שבו נמצא דם הנפש, שהרי הנפש מתלבשת בדם שבלב וכו'. ובמקום אחר מבואר שדווקא הלחם סועד את הלב: אף שבשר מרבה את הדם יותר מלחם, בכל זאת דווקא הלחם סועד את הלב, מחזק אותו ומגביה אותו להתקשר עם המוח).

וכך בחיי לחמה של תורה והוא עשוי מחטה בחי' כ"ב אותיות התורה כמנין חט"ה ולכן בשבועות מביאין שתי הלחם מחטים

כך גם בחינת "לחמה של תורה": הוא עשוי מחטה, שהיא בחינת כ"ב אותיות התורה, כמנין חט"ה. לכן בשבועות מביאים את שתי הלחם מחטים,

והוא גם כן התחלת קציר חטים כמ"ש במ"א הנה הוא מחזקו ונותן כח ועוז לנפש האלקית להתגבר על חומריות הגוף ונפש הבהמית.

וגם זהו תחילת קציר החטים, כפי שמבואר במקום אחר. הוא מחזק את האדם ומעניק לנפש האלקית כוח ועוז להתגבר על גשמיות הגוף ועל הנפש הבהמית.

והנה התורה נקרא ג"כ לחמי שהוא בחי' לחם אצלו ג"כ כביכול (ואף שנאמר ולחם לבב אנוש י סעד דהוא בבחי' מלאך מט"ט [מטטרון] הנ"ל מ"צ הרי בחינת אדם ג"כ צריך ללחם כו'

והנה התורה נקראת גם "לחמי", שכן כביכול גם עבורו היא בחינת לחם. (ואף שנאמר "ולחם יסעד לבב אנוש", שהוא בבחינת המלאך מט"ט שהוזכר לעיל, [בכל זאת], גם בחינת אדם זקוקה ללחם וכו':

היינו בחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שמקבל אור וחיות מבחינת סוכ"ע ע"י התורה ומצות ועמ"ש מזה בד"ה ראשי המטות רק שאפילו לבב אנוש וחלוש גם כן יסעד הלחם)

כלומר, בחינת ממלא כל עלמין, שמקבלת אור וחיות מבחינת סוכב כל עלמין באמצעות התורה והמצוות. ראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "ראשי המטות". אלא שהלחם סועד אפילו לב אנוש וחלוש.

וענין שייכות בחי' זו למעלה הענין דכמו צורך האדם ללחם הוא שלפי שהנפש הוא רוחני והגוף הוא גשמי ואינו

וכך הדבר בנוגע לאופן שבו בחינה זו שייכת למעלה: כשם שהאדם זקוק ללחם מפני שהנשמה רוחנית ואילו הגוף גשמי, ואינו

ממהות וערך נפש רוחני ע"כ בכדי שיהי' [שיהיה] התחברות והתקשרות הנפש בגוף צ"ל ע"י ממוצע המחברם והוא הלחם שנעשה ממנו דם ומקשר הנפש להתלבש בדם כו'.

ממהותה ומדרגתה של נפש רוחנית, לכן, כדי שהנשמה תתחבר ותיקשר לגוף, הדבר צריך להיעשות באמצעות גורם מתווך המחבר ביניהם; זהו הלחם, שממנו נעשה הדם, והוא מקשר את הנשמה כך שתתלבש בדם וכו'.

9 וכך הוא למעלה בכדי שיהי' [שיהיה] נמשך אור א"ס ב"ה להתלבש בנאצלים ונבראים שהרי מצד עצמו לאו מכל אליו מדות איהו כלל ואנת חכים ולא בחכמה ידיעא.

כך הוא גם למעלה: כדי שאור אין סוף, ברוך הוא, יימשך ויתלבש בנאצלים ונבראים, שהרי מצד עצמו אינו כלל מן המדות הללו, והוא "חכם ולא בחכמה ידועה".

וכמו שאין ערוך גוף גשמי לגבי הנפש הרוחניות כן ויותר מכן אין ערוך בחי' חכמה כו' ומדות כו' לגבי אין סוף ב"ה.

וכשם שאין ערך בין גוף גשמי לנפש רוחנית, כך — ואף ביתר שאת — אין ערך בין בחינת חכמה וכו' והמדות וכו' לבין אין סוף, ברוך הוא.

10 ולכן כדי שיהי' [שיהיה] התקשרות והתחברות א"ס ב"ה במדות הוא ע"י לחם המקשר ומחבר להיות הוא ית' מתלבש בהן כנשמתא לגופא כו'.

לכן, כדי שהאין סוף ברוך הוא יתקשר ויתחבר למדות, הדבר נעשה באמצעות "לחם", המקשר ומחבר, כך שהוא יתברך מתלבש בהן כמו נשמה בגוף וכו'.

וזהו כי אמרתי עולם חסד יבנה שצריך להיות החסד יבנה כדי להיות בחי' קיום העולם. כי להיות התהוות העולמות הוא ע"י מדות עליונות שעקרן החסד.

וזהו [פירוש] "כי אמרתי עולם חסד יבנה": יש לבנות את החסד, כדי שתהיה בחינת קיום לעולם. שכן התהוות העולמות היא באמצעות המדות העליונות, שהעיקרית שבהן היא החסד.

11 וגם ע"י בחי' חב"ד [חכמה בינה ודעת] המתלבשות בהן וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] בעשרה דברים נברא העולם בחכמה כתבונה ובדעת וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] בראשית נמי מאמר הוא ד בראשית

וכן גם באמצעות בחינת חכמה, בינה ודעת המתלבשות בהן, וכמאמר חז"ל: "בעשרה דברים נברא העולם: בחכמה, כתבונה ובדעת". ועוד אמרו חז"ל: "בראשית נמי מאמר הוא", שכן "בראשית"

היינו בחי' חכמה שאפי' [שאפילו] חכמה נקרא ג"כ מאמר לבד לגבי א"ס ב"ה וכנ"ל בענין גופא לגבי נשמתא כו'.

היא בחינת חכמה: גם חכמה נקראת רק מאמר ביחס לאין סוף ברוך הוא, כפי שהוזכר לעיל בענין הגוף ביחס לנשמה וכו'.

12 ולכך כדי שיהיה נבנה בחי' החסד והחכמה הוא ע"י כי אמרתי דהיינו ע"י הדיבור בד"ת [בדברי תורה] שנקרא לחם עד שהוא בחי' לחמי ממש להמשיך אור א"ס

לכן, כדי שתיבנה בחינת החסד והחכמה, הדבר נעשה באמצעות "כי אמרתי" — כלומר, באמצעות הדיבור בדברי תורה, הנקרא לחם, עד שהוא ממש בחינת "לחמי", כדי להמשיך את אור אין סוף

ב"ה במדות עליונות דאצילות שצ"ל ג"כ ע"י בחי' לחם זה דוקא [ועמ"ש מזה סד"ה לסוסתי ובד"ה באתי לגני] ולחם אפילו לבב אנוש יסעד להמשיך חיות והמשכת אור א"ס ב"ה גם למטה בבחי' אנוש

ב"ה במדות העליונות שבאצילות, שגם בהן המשכה צריכה להיעשות דווקא באמצעות בחינת לחם זו [וראו מה שנכתב על כך בסוף המאמר המתחיל "לסוסתי" ובמאמר המתחיל "באתי לגני"]. והלחם סועד גם את לב האנוש, כדי להמשיך חיות והמשכה של אור אין סוף ב"ה גם למטה, לבחינת אנוש,

שהוא בחי' נער ושר העולם להיות המשכה והחיות נמשך גם כן בעולמות תחתונים עד שעיי' נמשך רחמים וטוב בעולם והשפעת חסד ומזון גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] גם כן לעולם

שהוא בחינת נער ושר העולם, כדי שהשפע והחיות יימשכו גם לעולמות התחתונים, עד שבאמצעות כך יימשכו לעולם רחמים וטוב, וכן השפעת חסד ומזון גשמי לעולם

[ועיי' ס"פ ויקרא] (דכ"ה ע"ב) על פסוק הרעיפו שמים ממעל כו' עד ומזונייהו דבני נשא אשתכח בעלמא. [ועיי' בסוף פרשת ויקרא] (דף כ"ה ע"ב), על הפסוק "הרעיפו שמים ממעל" וכו', עד "ומזונייהו דבני נשא אשתכח בעלמא".

והרעיפו הוא כמ"ש יערוף כמטר לקחי דקאי על התורה וכמ"ש במ"א וכמו שהוא למעלה כך הוא גם כן למטה בנפש דלחם אפילו

ו"הרעיפו" הוא ככתוב: "יערוף כמטר לקחי", המתייחס לתורה, וכפי שנתבאר במקום אחר. וכשם שהדבר למעלה, כך הוא גם למטה, בנפש: שהלחם סועד גם

ללב אנוש וחלש יסעד עד שהחלש יאמר גבור אני להיות גבור הכובש את יצרו והכל ע"ח [עץ חיים] לחמה של תורה.

את לב האנוש, גם כשהוא חלש, עד שהחלש יאמר: "גיבור אני" — כלומר, יהיה גיבור הכובש את יצרו. וכל זה הוא בזכות לחמה של תורה.

ואפ"י [ואפילו] מי שהוא בחינת אדם גם כן צריך ללחם זה כנ"ל בנמשל וכן הוא למטה שכדי להיות המשכת אור אין סוף בנפש א"א רק על ידי התורה:

ואפילו מי שהוא בבחינת אדם זקוק גם הוא ללחם זה, כנזכר לעיל ביחס למקבילה [שלמעלה]. וכך הוא גם למטה: אי אפשר להמשיך את אור אין סוף בנפש אלא באמצעות התורה.

13 וזהו וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר. פירוש כל הדברים האלה היינו כללות כל התורה

כולה שכלולה בעשרת הדברות וכמ"ש הרמב"ן [הרב"י משה בן נחמן] שבעשרת הדברות יש תר"ך אותיות.

וזהו [פירוש] "וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר". "כל הדברים האלה" פירושו כללות התורה כולה, הכלולה בעשרת הדיברות, וכפי שכותב הרמב"ן, שבעשרת הדיברות יש תר"ך אותיות.

לאמר פ"י כדי שיהיה על ידי זה קיום וחיות לעשרה מאמרות כנ"ל בענין לחמי וכו'.

"לאמר" פירושו: כדי שעל ידי כך יהיו קיום וחיות לעשרה מאמרות, כפי שנתבאר לעיל בענין "לחמי" וכו'.

וז"ש [וזהו שכתוב] רז"ך (סנהדרין צ"ט ב') על פסוק או יחזיק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי שהעוסק בתורה לשמה משים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה פ"י בפמליא של מעלה

וזהו שאמרו רז"ל (סנהדרין צ"ט ב') על הפסוק "או יחזיק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי": מי שעוסק בתורה לשמה עושה שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה. "בפמליא של מעלה"

היינו בחינת התקשרות והתחברות אור א"ס בחכמה ובתבונה כו' שבהן נבראו ונאצלו כו' שנקרא פמליא של מעלה.

פירושו הקשר והחיבור של אור אין סוף עם חכמה ועם תבונה וכו', שבאמצעותן נבראו ונאצלו [העולמות] וכו'; זהו הנקרא "פמליא של מעלה".

ופי' בפמליא של מטה היינו בנה"א [בנפש האלקית] בגוף שכובש גם לנפשו הבהמית מפני העוז והכח שניתוסף לניצוץ האלקי ע"י לחמה של תורה.

ו"בפמליא של מטה" פירושו בנפש האלקית שבגוף, הכובשת גם את הנפש הבהמית, מכוח העוז והכוח שנוספים לניצוץ האלקי על ידי לחמה של תורה.

14 והנה עיקר הטעם לזה שהתורה ביכולתה לחבר אור א"ס בנאצלים ונבראים. היינו לפי שהתורה שרשה בבחינת רצון העליון שהוא בבחינת כתר תר"ך עמודי אור

והנה, הטעם העיקרי לכך שהתורה יכולה לחבר את אור אין סוף עם הנאצלים והנבראים הוא ששורשה בבחינת הרצון העליון, שהיא בחינת כתר — תר"ך עמודי אור;

דהיינו בחינת כשעלה ברצונו הפשוט להאציל ולברוא כו' שזהו מקור כל העולמות והוא למעלה גם מבחינת החכמה וע"י הרצון העליון נמשך אור א"ס בחכמה

כלומר, בבחינת "כשעלה ברצונו הפשוט להאציל ולברוא" וכו', שהיא מקור כל העולמות, והיא למעלה אפילו מבחינת חכמה. באמצעות הרצון העליון נמשך אור אין סוף אל החכמה,

וכן בתבונה ובדעת כו' (כי הכתר הוא בחי' ממוצע המחבר אור א"ס ב"ה עם הנאצלים כנודע) וכן אל התבונה ואל הדעת וכו' (שהרי כתר הוא בחינת ממוצע המחבר את אור אין סוף ברוך הוא עם הנאצלים, כידוע).

ועל זה נאמר פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון א"ת [אל תקרי] ידיך אלא יודיך ועל ידי זה משביע לכל חי מבחי' רצון העליון.

ועל כך נאמר: "פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון". אל תקרי "ידיך" אלא "יודיך", ועל ידי כך הוא משביע לכל חי מבחינת הרצון העליון.

והוא כמ"ש אשר יעשה אותם האדם וחי בהם שנמשך בחי' אור וחיות גם באדם העליון כו'. וזהו כאלו עשאוני.

וזהו כמו שכתוב: "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם" — שנמשכת בחינת אור וחיות גם באדם העליון וכו'. וזהו "כאילו עשאוני".

וזהו ענין שתי הלחם שהקריבו בעצרת שעל ידי בחי' שתי הלחם שהקריבו למטה נמשך לכללות נשמות ישראל בחינה סעודת הלב (ועמ"ש בפ' שלח בד"ה ענין הנסכים)

וזהו ענין שתי הלחם שהקריבו בעצרת: על ידי שתי הלחם שהקריבו למטה נמשכה לכללות נשמות ישראל בחינת סעודת הלב (ועיין במה שנכתב בפרשת שלח, במאמר המתחיל "ענין הנסכים").

והיינו לחבר אור האלקי בכללות נשמות ישראל ולכבוש את היצה"ר [היצר הרע] על ידי הכח והעוז הזה כנ"ל והוא ענין השלום בפמליא של מטה וכמ"כ [וכמו כן] באתערותא דלעילא כמים הפנים לפנים כן לב האדם כו'

והיינו לחבר את האור האלקי עם כללות נשמות ישראל ולכבוש את היצר הרע באמצעות הכוח והעוז הללו, כנזכר לעיל; וזהו ענין השלום בפמליה של מטה. וכמו כן, בהתעוררות מלמעלה, "כמים הפנים לפנים כן לב האדם" וכו',

נעשה למעלה בחי' לחמי לעשות שלום בפמליא של מעלה התלבשות אור א"ס בחכמה ובתבונה כו' נעשית למעלה בחינת "לחמי", לעשות שלום בפמליה של מעלה: התלבשות אור אין סוף בחכמה ובתבונה וכו'.

(ואפ"ל [ואפשר לומר] שזהו ענין שלמי צבור שני כבשים שהקריבו בשבועות ושתי הלחם ע"ג שני הכבשים. כי שלמים הוא בחי' שלשום וכמ"ש בזהר ויקרא) (די"א סע"ב [סוף עמוד ב] ודי"ב)

(ואפשר לומר שזהו ענינם של שלמי הציבור — שני הכבשים שהקריבו בשבועות, ועליהם שתי הלחם. שכן שלמים הם בחינת שלום, כפי שכתוב בזהר, ויקרא) (עמוד 11, סוף צד ב, ועמוד 12).

והיינו שמבחי' שתי הלחם שהן תורה שבכתב ותורה שבעל פה נמשך להיות שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה

כלומר, מבחינת שתי הלחם, שהן התורה שבכתב והתורה שבעל פה, נמשך שלום בפמליה של מעלה ובפמליה של מטה.

ולכן שלמי צבור הנזכר הן קדשי קדשים עיין בזהר ר"פ צו ובפי' הרמ"ש שם בענין קדשי קדשים ולכן שלמי הציבור הנזכרים הם קודשי קודשים. ראו בזוהר, תחילת פרשת צו, ובפירוש הרמ"ש שם בענין קודשי קודשים.

ויוכן שכל בחי' ההם ישנן בבחי' השלום שנמשך ע"י התורה ועמ"ש בביאור ע"פ החלצו מאתכם כו'. ויוכן שכל הבחינות הללו מצויות בשלום שנמשך באמצעות התורה. וראו מה שכתוב בביאור על [הפסוק] "היחלצו מאתכם" וגו'.

15 וזהו ענין במלך שלמה במלך שהשלום שלו כו'. ד ועתה צריך להבין ענין ויין ישמח לבב אנוש. ויוכן זה ע"פ ביאור לשון הלכו לחמו בלחמי כו' מהו ענין הליכה זאת.

וזהו פירוש "במלך שלמה" — במלך שהשלום שלו כו'. 4. כעת צריך להבין את ענין "ויין ישמח לבב אנוש". הדבר יוכן מתוך ביאור הלשון "לכו לחמו בלחמי" וכו': מהי הליכה זו?

אך פי' לכו היינו שצריך לילך מביתו כו' ואף מגופו ועצמותו הם הנאת עניני עוה"ז וכל כיוצא בו ולשום כל שכלו

אלא שפירוש "לכו" הוא שצריך לצאת מביתו וכו', ואף מגופו ומעצמותו — כלומר, מהנאתו מעניני העולם הזה ומכל כיוצא בהם — ולהקדיש את כל שכלו

רק בתורה שלא ישאר מן שכלו כלל ואפי' [ואפילו] מעט ובעניני עוה"ז ישים רק מעט משכלו ועי"ז יתעלה במחשבתו ישראל עלה במחשבה כ"א [כל אחד / כל אחת] לפי מדרגתו.

לתורה בלבד, כך שלא ישאר משכלו דבר כלל, אפילו מעט; ואילו בעניני העולם הזה ישקיע רק מעט משכלו. כך יתעלה במחשבתו של הקב"ה — "ישראל עלה במחשבה" — כל אחד לפי מדרגתו.

16 ולכן אנו רואים שלעתים ע"ה [עם הארץ] מצליח בדרכו יותר. מפני שהוא אינו משים שכלו בעניניו לפי שאין לו שכל

לכן אנו רואים שלעתים עם הארץ מצליח יותר בדרכו, מפני שאינו משקיע את שכלו בעניניו, שכן אין לו שכל;

אבל מי שיש לו שכל ומשים כל שכלו בעניני עוה"ז יותר מדאי ע"כ אינו מצליח

אבל מי שיש לו שכל ומשקיע את כל שכלו בעניני העולם הזה יותר מן הראוי, אינו מצליח משום כך.

רק ישים כל שכלו בדעת התורה לפי מדרגתו הן בנגלה הן בפנימיות ובענייני מו"מ [משא ומתן] לא יעמיק יותר מדאי כו' וזהו לכו לחמו.

אלא ישקיע את כל שכלו בדעת התורה, לפי מדרגתו, הן בנגלה הן בפנימיות, ובענייני משא ומתן לא יעמיק יתר על המידה וכו'. וזהו "לכו לחמו".

אבל לפי שאפשר להיות העסק בתורה שלא לשמה להתגדל כו' לכן אמר עוד לכו כו' אבל מכיוון שאפשר ללמוד תורה שלא לשמה, כדי להתגדל וכו', לכן נאמר עוד "לכו" וכו',

בלחמי לשון יחיד לצאת מטורי דפרודי לבחינת רשות היחיד שהוא ית' יחידו של עולם ועיקר הליכה זו הוא על ידי התבוננות בתפלה באור א"ס ב"ה הסובב כל עלמין וממלא כל עלמין ואיך שנשגב שמו לבדו

"בלחמי" — בלשון יחיד: לצאת מטורי דפרודא אל בחינת רשות היחיד, רשותו של היחיד, שהרי הוא ית' יחידו של עולם. ועיקר הליכה זו היא באמצעות התבוננות בתפילה באור אין סוף ב"ה, הסובב כל עלמין וממלא כל עלמין, ובכך ש"נשגב שמו לבדו",

רק הודו על ארץ כו' ויתפעל על ידי זה באהבה לצאת ממאסר הגוף הגשמי לדבקה בו והוא הנקרא הילוך

אלא רק "הודו על ארץ" וכו'. על ידי כך יתעורר באהבה לצאת ממאסר הגוף הגשמי, כדי לדבוק בו; וזהו הנקרא "הילוך"

(עמ"ש במ"א ע"פ אם בחקתי תלכו וע"פ כה אמר כו' ונתתי לך מהלכים כו' וע"פ למען אנסנו הילך בתורת) וכשיהיה עסק התורה אחר כך בבחינה זו להיות הילך בתורת אז יתעלה מעלה מעלה

(ראה מה שנתבאר במקום אחר על "אם בחוקתי תלכו", ועל "כה אמר" וכו', "ונתתי לך מהלכים" וכו', ועל "למען אנסנו הילך בתורת"). וכאשר לאחר מכן יהיה לימוד התורה שלו במדרגה זו, כדי "הילך בתורת", הוא יתעלה מעלה מעלה.

(דהגם שנת' [שנתבאר] למעלה דהתורה לבב אנוש וחלש יסעד והרי בחינת לבב אנוש היינו אף שאין לו אהבה כלל עדיין להיות לכו ממאסר הגוף מ"מ ודאי זה אמת

(כי אף שנתבאר למעלה שהתורה מחזקת את לבב אנוש החלש, ובחינת "לבב אנוש" פירושה שגם מי שאין לו עדיין אהבה כלל לצאת ממאסר הגוף — מכל מקום ודאי הדבר אמת;

אבל הרי גם בחינת אדם צריך ג"כ ללחם והוא בחינת לכו לחמו בלחמי ממש והתורה שבבחי' זו תגביה הנפש ביתר שאת כו' ועמשי"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] בד"ה יונתי בענין כי קולך ערב כו').

אבל הרי גם בחינת אדם זקוקה ללחם, וזו הבחינה של "לכו לחמו בלחמי" ממש; התורה שבבחינה זו תגביה את הנפש למעלה נעלה יותר וכו'. ועיינו כמה שנכתב לעיל במאמר המתחיל "יונתי", בעניין "כי קולך ערב" וכו'.

וזהו ענין משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו פי' רצונו הוא בחי' רצון העליון

וזהו פירוש דברי חז"ל: "עשה רצונו כרצונך, כדי שיעשה רצונך כרצונו". "רצונו" הוא בחינת הרצון העליון,

שהוא למעלה מעלה אפילו מבחינת חכמה עילאה כנ"ל וכידוע שבחינת וענין הרצון למעלה אינו כמו באדם שרוצה דבר מצד שחסר לו הדבר ולכך נולד רצונו ע"פ השכל.

שהוא למעלה מעלה אפילו מבחינת חכמה עילאה, כנזכר לעיל. כידוע, הבחינה והענין של רצון למעלה אינם כמו אצל אדם, שרוצה דבר מפני שהוא חסר אותו, ולכן רצונו מתעורר על פי השכל;

שהטעם והשכל יחייב איך שצריך לאותו דבר ולכך יומשך הרצון אליו. משא"כ למעלה שהוא ית' שלימותא דכולא ואין לך דבר שחוץ ממנו וכלום חסר כו'.

שהרי הטעם והשכל מחייבים שהוא זקוק לאותו דבר, ולכן הרצון נמשך אליו. לא כן למעלה: הוא יתברך שלמות הכול, ואין דבר מחוץ לו, וכלום חסר וכו'.

17 ולכן בחי' הרצון שלו ית' הוא למעלה מהשכל ואינו מושג כלל. והנה כדי שיהיה רצון האדם נמשך אליו ית' לדבקה בו הוא מתחלה ע"י התבוננות טעם ושכל מה שמתבונן בגדולת א"ס ב"ה.

לכן בחינת הרצון שלו יתברך היא למעלה מהשכל ואינה ניתנת להשגה כלל. והנה, כדי שרצונו של האדם יימשך אליו יתברך וידבק בו, הדבר מתחיל בהתבוננות בטעם ובשכל: האדם מתבונן בגדולתו של אין סוף, ברוך הוא.

וכמ"ש בזהר וירא (דק"ג ב') ע"פ נודע בשערים. לפום מה דמשער בלביה כו' ועי' אמרו עשה רצונו כרצונך.

כמו שכתוב בזהר, וירא (דף ק"ג ע"ב), על הפסוק "נודע בשערים": "לפי מה שמשער בלבו" וכו'. ועל כך אמרו: "עשה רצונו כרצונך".

פיי כרצונך שהוא למטה מהשכל ונמשך מהשכל. כך עשה רצונו להתבונן בגדולת ה'. ומההתבוננות יומשך הרצון לה'.

כלומר, "כרצונך" — רצונך שלך, שהוא למטה מהשכל ונמשך ממנו; כך "עשה רצונו" על ידי התבוננות בגדולת ה', ומתוך ההתבוננות יימשך הרצון לה'.

18 וגם פיי עשה רצונו וכו'. פיי שע"י עסק התורה תמשיך רצונו העליון ב"ה שיתלבש בחכמה ובתבונה כו'.

ויש גם [פירוש] נוסף ל"עשה רצונו" וכו': על ידי העיסוק בתורה ממשיכים את רצונו העליון יתברך, כדי שיתלבש בחכמה ובתבונה וכו'.

וא"כ הרי תעשה רצונו להיות כרצונך כמו שרצונך הוא בב"י [בכיה] חכמה כך תעשה רצון העליון שעם היות שמצד עצמו גבהו דרכיו למעלה מבחי' ח"ע [חכמה עילאה] כנ"ל עכ"ז [עם כל זה] ע"ז יתלבש בבחינת חכמה בכדי שאח"כ יעשה רצונך כרצונו.

אם כן, אתה עושה את רצונו כרצונך: כשם שרצונך הוא בבחינת חכמה, כך אתה עושה את הרצון העליון, שאף כי מצד עצמו דרכיו נעלות למעלה מבחינת חכמה עילאה, כנוכר לעיל, בכל זאת על ידי כך הוא יתלבש בבחינת חכמה, כדי שלאחר מכן יעשה את רצונך כרצונו.

פיי שכמו שרצונו הוא הגבה למעלה מבחי' הטעם והחכמה ונקרא רצון העליון. כך יפעל ויעשה הוא ית' להיות רצונך ג"כ בבחי' זו

כלומר, כשם שרצונו נעלה למעלה מבחינת הטעם והחכמה ונקרא הרצון העליון, כך הוא יתברך יפעל ויעשה שגם רצונך יהיה בבחינה זו.

והוא מה שיאיר בך מבחי' אה"ר [אהבה רבה] הבאה מלמעלה שהיא בחינת אהבת ככל מאדך בלי גבול שלמעלה מבחי' האהבה הנמשך ע"פ השכל לפום מאי דמשער הנ"ל

וזהו שהבחינה של אהבה רבה המאירה בך מלמעלה, שהיא בחינת האהבה של "בכל מאודך", בלי גבול, למעלה מבחינת האהבה הנמשכת על פי השכל, לפי מה שהוא מודד, כנוכר לעיל.

(עמ"ש סד"ה אני ישנה ולבי ער בענין ואני אפתח לך כפתחו של אולם. ועמ"ש בד"ה זה יתנו כל העובר על הפקודים והנה בחי' זו דשיעשה רצונך כרצונו זהו ענין עטרה שערה לו כו' וכדלקמן)

(ראו מה שכתוב בסוף המאמר הפותח "אני ישנה ולבי ער", בעניין "ואני אפתח לך כפתחו של אולם"; וראו מה שכתוב במאמר הפותח "זה יתנו כל העובר על הפקודים". והנה, בחינה זו, שבה "יעשה רצונך כרצונו", היא עניין "עטרה שעטרה לו אמו" וכו', כפי שיתבאר להלן).

ואח"כ אמר עוד בטל רצונך כו' כי הנה בחי' זו שיעשה רצונך כרצונו בבחי' אה"ר [אהבה רבה] כ"ז [כל זה] שייך בשעת התפלה דוקא שאז נותן לבבו בעיון תפלה ובפסוד"ז [ובפסוקי דזמרה] בהתבוננות כדי להגיע לאהבה ואח"כ יאיר בו גם אה"ר [אהבה רבה] הנ"ל.

ולאחר מכן אמר עוד: "בטל רצונך" וכו'. שכן בחינה זו, שבה "יעשה רצונך כרצונו" בבחינת אהבה רבה, שייכת דווקא בשעת התפילה: אז האדם מכוון את לבו בעיון בתפילה ובפסוקי דזמרה, מתוך התבוננות, כדי להגיע לאהבה; ולאחר מכן גם האהבה רבה הנזכרת לעיל תאיר בו.

אך אחר התפלה וכמו בעסקו בכל היום במו"מ [במשא ומתן] ודאי גילוי אהבה זו חולפת ועוברת וע"כ אמר בטל רצונך.

אבל לאחר התפילה, וכשהוא עוסק במשך כל היום בענייני מסחר, גילוי האהבה הזאת בוודאי חולף ועובר. לכן אמר: "בטל רצונך":

היינו לבטל רצונות הזרות בתאוות גופניים וענייני עוה"ז החומריים [החומריים] לאכפייא לסטי"א [לסטרא אחרא] מה שהוא נגד רצון

כלומר, לבטל רצונות זרים, תאוות גופניות ועניינים חומריים של העולם הזה, כדי להכניע את הסטרא אחרא, כל מה שהוא נגד הרצון

ה' שלזה עכ"פ [על כל פנים] יוכל כל אדם להגיע גם בעת עסקו במו"מ [במשא ומתן] הגם שכבר חלף ועבר גילוי האה"ר [האהבה רבה] עכ"ז [עם כל זה] יכול לבטל כל רצון זר עכ"פ [על כל פנים].

של ה'. לכל הפחות, כל אדם יכול להגיע לכך גם כשהוא עוסק בעסקיו: אף שגילוי האהבה הגדולה כבר חלף ועבר, הוא יכול בכל זאת לבטל כל רצון זר.

19 וזהו שאמר אח"כ גם בטל רצונך כו' והיינו אף שלא בשעת התפלה. דאלו בעת התפלה שנפשו צמאה לה' אין שייך לשון ביטול רצון זר.

וזהו גם מה שאמר אחר כך: "בטל רצונך" וכו' — כלומר, גם שלא בשעת התפילה. שכן בשעת התפילה, כשהנפש צמאה לה', לא שייך לדבר על ביטול רצון זר,

כי אז אין לו רק לב אחד כו'. רק אפילו אח"כ שחלפה נעימות האה"ר [האהבה רבה] ושייך רצון זר עכ"ז [עם כל זה] בטל רצונך עכ"פ [על כל פנים]. כדי שיבטל רצון אחרים הם הקליפות וסט"א [וסטרא אחרא].

משום שאז יש לו רק לב אחד וכו'. אלא שגם לאחר מכן, כשהנעימות של האהבה הגדולה חלפה ושוב ייתכן רצון זר, עליו בכל זאת לבטל את רצונו, כדי שהי' יבטל את רצונם של אחרים — הקליפות והסטרא אחרא.

20 וענין ביטול רצונם היינו ע"ד מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] מלאך רע עונה אמן בעל כרחו. והוא ענין בכל לבבך בשני יצריך כו'.

ביטול רצונם דומה למה שאמרו חז"ל: "מלאך רע עונה אמן בעל כרחו". וזהו ענין "בכל לבבך" — בשני יצריך וכו'.

וזהו ענין ויין ישמח לבב אנוש. כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] נכנס יין יצא סוד וענין הסוד הוא דבר המוסתר ומוצנע.

וזהו ענין ויין ישמח לבב אנוש. שהרי אמרו חז"ל: "נכנס יין יצא סוד". סוד הוא דבר נסתר ומוצנע.

21 וכך הנה העולם נראה ליש ודבר ובאמת היא בטל במציאות לגבי אור ה' המהווה אותו רק שביטול זה מוסתר וזה הוא בחינת הסוד.

כך גם העולם נראה כמציאות של ממש, כיש ודבר, אך לאמיתו של דבר הוא בטל במציאות ביחס לאור ה' המהווה אותו. אלא שביטול זה מוסתר, וזהו בחינת ה"סוד".

ועל ידי יין שהוא בחינת ההתבוננות יצא הסוד בגילוי להיות נמשך מזה בחינת אהבה לאור וחיות זה המוסתר וכמ"ש לאהבה כו' כי הוא חייך.

ועל ידי ה"יין", שהוא בחינת ההתבוננות, הסוד יוצא מן ההעלם אל הגילוי, ומתוך כך נולדת אהבה לאור ולחיות הנסתרים הללו, כמו שכתוב: "לאהבה" וכו', "כי הוא חייך".

וזה הוא בחינת ומדרגת עשה רצונו כרצונך הנ"ל שהוא המשכת הרצון באדם על ידי ההתבוננות שהוא בחינת יין (ועמ"ש מזה בד"ה לריח שמניך) והנה יין הוא הגורם שמחה.

וזהו הבחינה והמדרגה של "עשה רצונו כרצונך" שהזכרה לעיל: המשכת הרצון בתוך האדם באמצעות ההתבוננות, שהיא בחינת "יין" (וראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "לריח שמניך"). והנה, היין הוא הגורם לשמחה.

והיינו כידוע שקיום התורה ומצות צ"לבשמחה דוקא כמ"ש בשמחה ובטוב לבב. וכן בתורה חדאי נפשאי לך קראי כו' וכן ונשמח בדברי תורתך כו'

והיינו, כידוע, שקיום התורה והמצוות צריך להיות דווקא בשמחה, כמו שכתוב: "בשמחה ובטוב לבב". וכן בתורה: "חדאי נפשאי לך קראי" וכו', וכן "ונשמח בדברי תורתך" וכו'.

והדרך להגיע לשמחה זו הוא על ידי ההתבוננות שעם היות שהתומ"צ [שהתורה ומצות] הן בחינת רצון העליון שלמעלה מבחינת חכמה ומבחינת התבוננות עכ"ז [עם כל זה] על ידי ההתבוננות ידיע לשמוח מזה.

והדרך להגיע לשמחה זו היא באמצעות ההתבוננות: אף שהתורה והמצוות הן בחינת הרצון העליון, שלמעלה מבחינת חכמה ולמעלה מבחינת ההתבוננות, בכל זאת באמצעות ההתבוננות ידע האדם לשמוח בכך.

22 והוא מ"ש אשר קדשנו במצותיו. אשר מלשון הילול ושבח כמו באשרי כי אשורני. כי זהו דבר יפה עד מאד להלל מה שקדשנו במצותיו שהן הן בחינת רצון העליון שלמעלה אפילו מהשגת חכמה עילאה.

וזהו שנאמר: "אשר קדשנו במצותיו". "אשר" הוא לשון הילול ושבח, כמו "באשרי כי אשורני". שכן יפה עד מאוד להלל [אותו] על כך שקידש אותנו במצותיו, שהן עצמן בחינת הרצון העליון, שלמעלה אפילו מהשגת חכמה עילאה.

23 וכן בעוסקו בתורה כשיתבונן שעל ידי עסק זה מתגלה בנפשו בחינת רצון העליון הנ"ל והרי רצונו כרצונך מזה ישמח ויגל עד מאד.

כך גם כשהוא עוסק בתורה: כאשר הוא מתבונן בכך שעל ידי עסק זה מתגלה בנפשו בחינת הרצון העליון שהזכרה לעיל, והרי "רצונו כרצונך" — מכך הוא ישמח ויגל עד מאוד.

ובחינת התבוננות זאת היינו בחינת יינה של תורה שמשמח לבב אנוש. וזהו ענין וישמחו בך ישראל מקדשי שמך.

ובחינה זו של התבוננות היא בחינת "יינה של תורה", המשמח את לב אנוש. וזהו ענין וישמחו בך ישראל מקדשי שמך.

פירוש מקדשי שמך היינו כי שמך הוא בחי' מלכות שהוא בחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] מלכותך מלכות כל עולמים שהחיות המתלבש בעולמות הוא

פירוש "מקדשי שמך": "שמך" הוא בחינת מלכות, שהיא בחינת ממלא כל עלמין — "מלכותך מלכות כל עולמים"; שהחיות המתלבשת בעולמות היא

רק בחינת זיו והארה בעלמא כמו אותיות השם בלבד ונשיי [ונשמות ישראל] הם ממשיכים גילוי בחינת קדש העליון סוכ"ע בבחינת מלי

רק בחינת זיו והארה בלבד, כמו אותיות השם לבדן. ונשמות ישראל ממשיכות את גילוי בחינת הקדושה העליונה, סובב כל עלמין, אל בחינת מלכות

(והיינו עיי תורה ומצות. וזהו ענין ישמח לבב אנוש שהמלי' כשמתלבשת בכי"ע בנער מט"ט [מטטרון] נעלא דשכינתא נקרא גי"כ אנוש על שמו כי רגליה יורדות כו' ועל ידי יינה של תורה נמשך להיות ישמח לבב אנוש).

(והיינו על ידי תורה ומצוות. וזהו ענין וישמח לבב אנוש": כשמלכות מתלבשת בבריאה, יצירה ועשיה, בנער מט"ט, נעלה של השכינה, גם היא נקראת אנוש על שמו, כי "רגליה יורדות" וכו'; ועל ידי יינה של תורה נמשך הדבר להיות וישמח לבב אנוש").

וזהו וישמחו בך שמשיכים מבחי' מהו"ע [מהותו ועצמותו] לבחינת שמך ועמ"ש מזה ע"פ אוסרי לגפן עירה והכח הזה בנשמות ישראל להמשיך מבחי' קדש העליון הוא כי עלו במחשבה

וזהו וישמחו בך": שהם ממשיכים מבחינת מהותו ועצמותו אל בחינת "שמך". ועיין מה שנתבאר על כך על הפסוק "אוסרי לגפן עירה". וכוח זה שבנשמות ישראל, להמשיך מבחינת הקדושה העליונה, הוא מפני שיעלו במחשבה,

והיינו בחיי מחשבה סתימאה שבה התלבשות התענוג שהתענוג השראתו בחכמה ונשמות ישראל נמשכים מפנימית ח"ע [חכמה עילאה] שהרי נקראו בנים למקום ועד"מ הבן הרי הטפה נמשכת מהמוחים ששם השראת כח השכל.

כלומר, בחינת מחשבה סתימאה, שבה מתלבש התענוג, שהרי התענוג שורה בחכמה; ונשמות ישראל נמשכות מפנימיות חכמה עילאה, שהרי הן נקראות "בנים למקום". ועל דרך משל, אצל הבן — הטיפה נמשכת מן המוחין, שבהם שורה כוח השכל.

24 ולכן יש תענוג בהמשכת הטפה והתענוג דוקא בגמר ביאה שהתענוג הוא מההשפעה כענין יותר משהעגל כו' הפרה רוצה להניק.

לכן יש תענוג בהמשכת הטיפה, והתענוג הוא דווקא בגמר הזיווג, שכן התענוג נובע מן ההשפעה, כמו שנאמר: "יותר משהעגל רוצה לינוק, הפרה רוצה להניק" וכו'.

וכן בנשמות ישראל עד"מ שנקרא ג"כ אור זרוע לצדיק מלובש בהן בחינת התענוג עליון ולפיכך ביכלתו להמשיך בחינת המשחה ותענוג עליון

כך גם, בדרך משל, בנשמות ישראל, הנקראות אף הן "אור זרוע לצדיק": בחינת התענוג העליון מלובשת בהן, ולכן בכוחו להמשיך את בחינת המשחה והתענוג העליון.

וזהו וישמחו כך כו' בבחי' פנימיות תענוג עליון ועי"ז ביכולתם להיות מקדשי שמך ג"כ להמשיך בחינת קדש זה בבחינת מלכות.

וזהו "וישמחו בך" וכו' — בבחינת פנימיות התענוג העליון. ועל ידי כך הן יכולות להיות גם "מקדשי שמך", ולהמשיך קדושה זו בבחינת מלכות.

ה להצהיל פנים משמן. פי' יין ישמח. אבל צהלת פנים הוא מן השמן זהו פשוטו.

5. "להצהיל פנים משמן". פירוש הדבר הוא ש"יין משמח", אך זוהר הפנים בא מן השמן. זהו הפירוש הפשוט.

25 והנה ההפרש בין שמחה לצהלת פנים דלכאורה ע"י היין ג"כ כשישמח יאדימו הפנים. אך הנה ענין מה שהיין משמח

והנה, מהו ההבדל בין שמחה לבין צהלת פנים? לכאורה, גם בעקבות שתיית יין, כאשר האדם שמח, פניו מאדימים. אולם עניינו של היין המשמח

היינו שפעולת היין להביא מן ההעלם אל הגילוי ולכך הוא ממשיך גילוי פנימית הדם מה שהיה בבחינת העלם ע"י היין בא אל הגילוי

הוא שפעולת היין היא להביא דברים מן ההעלם אל הגילוי. לכן הוא ממשיך ומגלה את פנימיות הדם: מה שהיה במצב של העלם בא באמצעות היין אל הגילוי.

ולכן יאדים הפנים ולפי שחיות הנפש מלוכש בדם וע"כ בפנימיות הדם מלוכש חיות פנימי מהנפש יותר מהחיות המלוכש בחיצוניות הדם ולכן על ידי היין מתגלה פנימית החיות מההעלם אל הגילוי מחמת גילוי פנימית הדם.

לכן הפנים מאדימות. מכיוון שחיות הנפש מלוכשת בדם, בפנימיות הדם מלוכשת חיות פנימית יותר של הנפש מאשר החיות המלוכשת בחיצוניות הדם. לכן, באמצעות היין מתגלה החיות הפנימית מן ההעלם אל הגילוי, בעקבות גילוי פנימיות הדם.

26 וזהו ענין השמחה. נמצא ענין שמחה הבאה מהיין הוא מחמת גילוי פנימית הדמים. אמנם ענין צהלת פנים אינו נמשך כלל מסיבת הדמים

וזהו ענין השמחה. נמצא שהשמחה הבאה מן היין נובעת מגילוי פנימיות הדמים. אולם צהלת הפנים אינה נמשכת כלל מחמת הדמים;

רק הוא ענין הארת פנים שבא באדם מצד אור החכמה שמאיר בו כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו
אלא היא הארה בפנים הבאה לאדם מאור החכמה המאיר בו, כמו שכתוב: "חכמת אדם תאיר פניו",

וכמו שהשיב ר' יהודה למטרוניתא שראתה פניו צהובים ואמרה לו מורה ורוי ואמר לה שאינו שותה יין כלל

וכפי שהשיב רבי יהודה למטרוניתא, שראתה שפניו מאירים ואמרה לו: "מורה ורוי!" והוא אמר לה שאינו שותה יין כלל,

אלא חכמת אדם תאיר פניו (נדרים מ"ט ב') וכמו שאמרו בר' אבהו דנהירין אנפוי מפני שמצא תוספתא חדתא כו'.

אלא "חכמת אדם תאיר פניו" (נדרים מ"ט ב'); וכמו שאמרו על רבי אבהו שפניו היו מאירים מפני שמצא תוספתא חדשה וכו'.

והרי זהו בחינת הארת הפנים שאינו בא מחמת קיבוץ הדמים אלא בא ונמשך אור מלמעלה שמאיר ומצהיב הפנים

וזהו בחינת הארת הפנים שאינה באה מכוח התקבצות הדמים, אלא אור בא ונמשך מלמעלה, מאיר את הפנים ומצהיב אותם:

והיינו אור המשכיל שכל חדש והוא הנקרא שמן שהוא למעלה מבחינת יין כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שמן שצף על גבי יין נחלקו אם הוא חיבור כו'.

היינו אורו של המשכיל המשיג שכל חדש. וזהו הנקרא שמן, שהוא למעלה מבחינת יין, כמאמר חז"ל: שמן שצף על גבי יין — נחלקו אם הוא חיבור וכו'.

וזהו להצהיל פנים משמן דוקא (והיינו כי שמן הוא למעלה מבחינת מים עם היות כי מים הוא גם כן בחינת חכמה

וזהו "להצהיל פנים משמן" דוקא (היינו מפני שהשמן למעלה מבחינת מים, אף שגם המים הם בחינת חכמה,

אך שמן הוא מקור החכמה כו' ועיין מה שכתוב בד"ה בהעלותך את הנרות בפירוש שמן משחת קדש ובד"ה מנורת זהב ועל פסוק כי אתה נרי').

אלא שהשמן הוא מקור החכמה וכו'. ועיינו במה שכתוב בד"ה בהעלותך את הנרות, בביאור "שמן משחת קודש", ובד"ה מנורת זהב, ועל הפסוק "כי אתה נרי").

והנה שרש ענין ההפרש בין הארת פנים שבא משמחת היין ובין הארת פנים שבא רק מצד הארת החכמה

שורש ההבדל בין הארת הפנים שבאה משמחת היין ובין הארת הפנים שבאה רק מהארת החכמה הוא כך:

היינו במה שמן הדם עולה החיות הפנימי בפנים מלמטה למעלה בבחינת קיבוץ והעלאה. וזהו בא בבחינת רשפי אש חמימות בוער כשלהבת ועולה ומתגלה בפנים.

החיות הפנימית שבדם עולה אל הפנים מלמטה למעלה, בדרך של התכנסות והעלאה. היא באה כגיצי אש, כחום בוער כלהבה, עולה ומתגלה בפנים.

אבל בחיי הארת פנים שמאיר מן החכמה מאיר ובא מלמעלה למטה ואין בזה שום רשפי אש כי החכמה נקרא כח מ"ה [מה] שהוא בחינת ביטול וכו':

אבל הארת הפנים שמאירה מן החכמה מאירה ובאה מלמעלה למטה, ואין בה כלל גיצי אש, שהרי החכמה נקראת "כח מה" — הכוח של "מה" — והיא בחינת ביטול וכו'.

27 ויובן כ"ז [כל זה] הענין בעבודה שכלב זו תפלה שמחמת ההתבוננות באה השמחה ברשפי אש שלהבת התלהבות והתלהטות הלב והוא ענין קיבוץ פנימיות החיות שבדם כנ"ל

כל זה יובן בעבודת הלב, שהיא התפילה: מתוך ההתבוננות באה שמחה המתפרצת ברשפי אש, בלהבת התלהבות ובלהט הלב; וזהו כינוס פנימיות החיות שבדם, כנזכר לעיל.

כמו י"ן ישמח כנ"ל. וזהו עבודת חיות הקדש שבמרכבה עליונה דכתיב בהו בוערות כמראה הלפידים כו'.

כמו י"ין ישמח, כנזכר לעיל. וזהו עבודת חיות הקודש שבמרכבה העליונה, שעליהן נאמר: "בוערות כמראה הלפידים" וכו'.

28 ובכל הפרשה נאמר בהן וכנפיהן שר"ל [שרוצה לומר] בחינת אהוי"ר [אהבה ויראה] בהתפעלות התלהבות והתלהטות לעוף כלפי מעלה להבטל וליכלל באור השכינה המאיר עליהם כו'

ובכל הפרשה נאמר עליהן "וכנפיהן", כלומר, בחינת אהבה ויראה מתוך התרגשות, התלהבות ולחט, כדי לעוף כלפי מעלה, להתבטל ולהיכלל באור השכינה המאיר עליהן וכו'.

וכן במתן תורה כתיב וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים כי הנה הקולות והלפידים לא באו כדי להפחיד את ישראל

וכן במתן תורה נאמר: "וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים". הקולות והלפידים לא באו כדי להפחיד את ישראל;

אלא היו ענין ובחינת אתערותא דלעילא ברשפי אש לעורר את האהבה בישראל באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] שיתלהבו נפשותם ברפיש אש התשוקה לה' אחד ולזה היו הקולות והלפידים להלהיב כנ"י [כנסת ישראל].

אלא הם היו בחינת אתערותא דלעילא ברשפי אש, כדי לעורר בישראל אהבה שתהיה אתערותא דלתתא, כך שנפשותיהם יתלהבו ברשפי אש התשוקה לה' אחד. לשם כך באו הקולות והלפידים — כדי להלהיב את כנסת ישראל.

29 וכן הי' [היה] שעל כל דיבור פרחה נשמתן שהקולות והלפידים הלהיבו בנפשותם התלהבות אורה ושמחה בבחי' כלות הנפש ממש עד שפרחה נשמתם על כל דבור כו' וכי' [וכל זה] הוא בחינת שמחה בהתכוננות כמו יין ישמח כנ"ל.

וכך היה: בכל דיבור יצאה נשמתם, שכן הקולות והלפידים הציתו בנפשותיהם התלהבות של אור ושמחה, בבחינת כלות הנפש ממש, עד שנשמתם יצאה בכל דיבור וכו'. כל זה הוא בחינת שמחה מתוך התכוננות, כמו "יין ישמח", כפי שזכר לעיל.

אבל הנה בבחי' החכמה להיות כי אור החכמה מאיר מלמעלה למטה ובאה בבחי' ביטול המציאות הפך ההתלהבות וזהו שנאמר בחיות הקדש ועל ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא.

אבל בחינת חכמה פועלת באופן אחר: מכיוון שאור החכמה מאיר מלמעלה למטה, הוא מופיע בבחינת ביטול המציאות, היפוכה של התלהבות. ועל כך נאמר על החיות הקדושות: "ומעל לראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא".

פ"י קרח כמו עד"מ הקרח הגשמי שנגלדו בו המים כך בחי' החכמה ממשכת בראשי החיות בחי' ביטול במציאות עד דאגלדו מיא ונעשו כעין הקרח

פירוש "קרח": כמו, למשל, בקרח הגשמי, שבו המים קופאים, כך בחינת חכמה ממשיכה אל ראשי החיות בחינת ביטול המציאות, עד ש"נגלדו המים" ונעשו כעין הקרח;

והוא בחי' הנקודה של החר"ק שתחת האותיות כי חרק אותיות קר"ח להיות בחי' הביטול תחת האותיות.

וזהו בחינת הנקודה של החיריק, שמתחת לאותיות, שכן האותיות של "חיריק" הן אותיות "קרח"; וזהו בחינת הביטול שמתחת לאותיות.

30 ואזי נאמר בחיות בעמדם תרפינה כנפיהם פ"י שכנפיהם בהתלהבות אהוי"ר [אהבה ויראה] תרפינה למטה כי מתבטלים ממצאות שלהם ועומדים בבחי' ביטול לגמרי.

ואז נאמר על החיות: "בעמדם תרפינה כנפיהם" — כלומר, כנפיהן, שהיו בוערות בהתלהבות של אהבה ויראה, נשטות כלפי מטה, שכן הן מתבטלות ממצאותן ועומדות במצב של ביטול מוחלט.

וזהו להצהיל פנים משמן דלכאורה אינו מוכן הלשון להצהיל כו' והל"ל [והוא ליה למימר] ושמן יצהיל פנים כמו שאמר ולחם כו' יסעד ויין ישמח כו' וכמ"ש לעיל.

וזהו "להצהיל פנים משמן". לכאורה, הלשון "להצהיל" אינה מובנת: היה צריך לומר "ושמן יצהיל פנים", כפי שנאמר "ולחם" כו' "יסעד", ו"יין ישמח" כו', כמו שנתבאר לעיל.

אך הענין הוא לפי שכל עיקר בחי' ויין ישמח הוא כדי שיהיה אח"כ להצהיל פנים משמן
אלא העניין הוא שכל עיקר הבחינה של "ויין ישמח" הוא כדי שלאחר מכן יהיה "להצהיל פנים משמן".

כי כל עיקר השמחה ברשפי אש התשוקה בתחלה בבחינת רצוא שהוא נקרא יין הוא רק

כי כל עיקר השמחה שברשפי אש התשוקה בתחילה, בבחינת רצוא, הנקראת יין, אינו אלא

כדי שיהיה אחר כך בחינת השוב והוא בחינת ההמשכה וגילוי אור הבא על ידי החכמה שהוא בחינת
חכמת אדם תאיר פניו כו'

כדי שלאחר מכן תהיה בחינת השוב, שהיא בחינת המשכת אור וגילוי, הבאים על ידי החכמה, שהיא בחינת "חכמת
אדם תאיר פניו" וכו'.

נמצא שמהכוון העקרי הוא בחינת השוב שהוא בחינת להצהיל פנים משמן כי בזה יש קיום יותר.

נמצא שעיקר הכוונה הוא בחינת השוב, שהיא בחינת "להצהיל פנים משמן", שכן בה יש קיום רב יותר.

אך בהיות שא"א שיבא לבחינת שוב אלא א"כ קדם לו בחינת הרצוא ברשפי אש דוקא והיינו כדי לצאת
ממאסר הגוף שזהו על ידי ההתבוננות ורשפי אש כו'

אלא שאי אפשר להגיע לבחינת השוב אלא אם כן קדמה לה בחינת הרצוא, דווקא ברשפי אש. והיינו, כדי לצאת
ממאסר הגוף, והדבר נעשה על ידי ההתבוננות ורשפי אש וכו'.

(עמ"ש בד"ה ונקדשתי בתוך בניי [בני ישראל] ובד"ה והיה לכם לציצית) ע"כ אמר תחלה ויין ישמח ואחר
כך להצהיל שהוא עיקר המכוון כו'

(ראו מה שנתבאר כדיבור המתחיל "ונקדשתי בתוך בני ישראל" וכדיבור המתחיל "והיה לכם לציצית"). לכן נאמר
תחילה "ויין ישמח", ולאחר מכן "להצהיל", שהיא עיקר הכוונה וכו'.

(ועי' מענין ויין ישמח כו' בזהר ויחי דר"מ ע"א שמיני ל"ט ע"א קרח קע"ז ב'. פנחס דר"ז סע"ב [סוף עמוד
ב] דר"ז סע"א [סוף עמוד א]. ויקרא י"ב ע"ב. משפטים קכ"ד ב'. פקודי דרמ"ו סע"א [סוף עמוד א]).

(ועיינו בענין "ויין ישמח" כו' בזהר: ויחי, דף ר"מ ע"א; שמיני, ל"ט ע"א; קרח, קע"ז ע"ב; פנחס, סוף דף רט"ז
ע"ב וסוף דף רי"ז ע"א; ויקרא, י"ב ע"ב; משפטים, קכ"ד ע"ב; פקודי, סוף דף רמ"ו ע"א.)

(ועמ"ש בד"ה אסרי לגפן עירה אסר יו"ד שבחינת יו"ד הוא ח"ע [חכמה עילאה] הוא אוסר ומקשר לבחינת גפן כו' ע"ש) ובכ"ז [ובכל זה] יובן מה שאנו אומרים

(ועיינו במה שכתוב במאמר המתחיל "אסרי לגפן עירה": "אסר" — "יו"ד אוסר", שכן בחינת יו"ד היא חכמה עילאה, והיא קושרת ומחברת לבחינת "גפן" וכו'; עיינו שם.) ועל פי כל זה יובן מה שאנו אומרים,

כי באור פניך נתת לנו תורת חיים כו' כי התורה מחכמה נפקת והוא בחינת הארת פנים
"כי באור פניך נתת לנו תורת חיים" וכו', שכן התורה נובעת מחכמה, והיא בחינת הארת פנים.

(ועי"ל [ועוד יש לומר] ע"ד שנתבאר לעיל בפ"י עשה רצונו כרצונך שהוא הרצון הנולד ונמשך מהשכל וההתבוננות שזהו בחינת יין והיינו כדי שעיי"ז אח"כ יעשה רצונך כרצונו רצון העליון שלמעלה מהשכל וזהו בחינת העטרה דלקמן

(ואפשר לומר עוד, על פי מה שנתבאר לעיל בפירוש "עשה רצונו כרצונך": זהו הרצון שנולד ונמשך מן השכל וההתבוננות, שהיא בחינת יין. הדבר הוא כדי שעל ידי כך, לאחר מכן, "יעשה רצונך כרצונו" — הרצון העליון שלמעלה מן השכל; וזו בחינת העטרה [שתבאר] להלן.)

וזהו ג"כ בחי' שמן שהוא מקור החכמה שלמעלה מהבינה והדעת ושכל המושג ומוכן נמצא מה שיין משמח שהוא בחי' עשה רצונו כרצונך תכליתו הוא להצהיל פנים משמן דהיינו ענין שיעשה רצונך כרצונו כו' וכדלקמן בפ"י מצהלות חתנים מחופתם):

וזו גם בחינת שמן, שהוא מקור החכמה שלמעלה מבינה ודעת ומשכל שאפשר להשיג ולהבין. נמצא שתכלית השמחה שהיין משמח, שהיא בחינת "עשה רצונו כרצונך", היא "להצהיל פנים משמן", כלומר, עניין "יעשה רצונך כרצונו" וכו', כפי שיתבאר להלן בפירוש "מצהלות חתנים מחופתם").

31 ו ומעתה נבוא לענין הפסוק צאינה וראינה כו' בעטרה שעטרה לו אמו כי הנה עטרה הוא בחי' רצון העליון כמ"ש כצנה רצון תעטרנו שהוא בחי' מקיף עליון

6. כעת נעבור לביאור הפסוק "צאינה וראינה" וגו', "בעטרה שעטרה לו אמו". העטרה היא בחינת הרצון העליון, כמו שנאמר: "כצנה רצון תעטרנו". זוהי בחינת אור מקיף עליון,

והוא בחי' כתר תורה והוא למעלה מבחינת לחם ויין שהוא מה שנמשך בבחינת א"פ [אור פנימי] משא"כ עטרה הוא מבחינת גילוי אור א"ס עצמו הסוכ"ע (וע"ד מ"ש בזה ר"פ בהעלותך)

והיא בחינת "כתר תורה", והיא למעלה מבחינת לחם ויין, שהם נמשכים בבחינת אור פנימי, ואילו העטרה היא מבחינת גילוי אור אין סוף עצמו, סוכב כל עלמין (ועל דרך מה שכתוב כוהר בתחילת פרשת בהעלותך)

(דקמ"ח ע"ב) בפ"י והוא כחתן יוצא מחופתו מאן איהו חופתו דא איהו עטרה שעטרה לו אמו כו'

(דף קמ"ח ע"ב), בפירוש הפסוק "והוא כחתן יוצא מחופתו": "מי היא חופתו? זו העטרה שעטרה לו אמו" וגו'.

ומבואר לעיל בד"ה לסוסתי שבח"י חופה הוא סוכ"ע ועמ"ש מזה ג"כ בד"ה תורה צוה וע' בזהר בראשית ד"ח ע"א

וכמבואר לעיל במאמר המתחיל "לסוסתי", שבחינת החופה היא סוכב כל עלמין; וראו גם את מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "תורה צוה", וכן בזהר בראשית, דף ח' ע"א.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אלעתידי לבוא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם שלעתידי יומשך ויתגלה אור א"ס הסוכב כל עלמין בבחי' גילוי

ולכן אמרו רבותינו ז"ל שלעתידי לבוא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם: כי לעתידי לבוא יימשך ויתגלה אור אין סוף, סוכב כל עלמין, בגילוי.

והנה מבחינת בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו נמשך בחי' להצהיל פנים משמן וכמאמר קול מצהלות חתנים מחופתם.

והנה מבחינת "בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו" נמשכת בחינת "להצהיל פנים משמן", וכמאמר "קול מצהלות חתנים מחופתם".

32 והענין כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] נובלות חכמה שלמעלה תורה. פירש שהתורה כמו

שירדה למטה נמשכה מבחינת אחוריים דח"ע [דחכמה עילאה] כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה עוטה אור

ההסבר הוא: חז"ל אמרו: "נובלות חכמה שלמעלה — תורה". פירוש הדבר הוא שהתורה, כפי שירדה למטה, נמשכת מבחינת אחוריים של חכמה עילאה, כפי שנכתב באגרת הקודש, בפסקה המתחילה "עוטה אור".

וזהו בחינת התורה שנק' לחם ועמ"ש בענין דומה דודי לצבי מה צבי מחזיר ראשו לאחוריו כו'

וזו בחינת התורה שנקראת לחם. [וראה מה שנכתב בעניין "דומה דודי לצבי": כשם שהצבי מחזיר את ראשו לאחור, וכו'.

אמנם בחינת להצהיל פנים היינו ענין יאר ה' פניו שיומשך בהתורה גילוי עצמיות ח"ע [חכמה עילאה] ממש שלמעלה מבחי' נובלות חכמה כו'

אבל בחינת "להצהיל פנים" היא ענין "יאר ה' פניו": שיימשך בתורה גילוי עצמותה ממש של חכמה עילאה, שלמעלה מבחינת "נובלות חכמה", וכו'.

וכענין חכמת אדם תאיר פניו שהוא ע"י רוב הגילוי אור חדש ממקור החכמה הנובע כ"ו

כמו ב"חכמת אדם תאיר פניו", שהדבר הוא על ידי גילוי רב של אור חדש ממקור החכמה הנובע, וכ"ו.

וזהו ענין עוסק בתורה לשמה לשם התורה עצמה שיהיה אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה בה וזהו להצהיל פנים משמן דייקא

וזהו עניינו של העוסק בתורה לשמה — לשם התורה עצמה, כדי שאור אין סוף ברוך הוא ישרה בה ויתגלה בה. וזהו "להצהיל פנים" דווקא "משמן".

כי שמשן הוא מקור הח"ע [החכמה עילאה] ועצמיותה ושרשה וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] לעיל ומשם דייקא נמשך בחי' להצהיל פנים יאר ה' פניו כו'

כי השמן הוא מקור חכמה עילאה, עצמותה ושרשה, כפי שהתבאר לעיל; ודווקא משם נמשכת בחינת "להצהיל פנים", "יאר ה' פניו", וכ"ו.

אך עכ"ז [עם כל זה] בחי' להצהיל ומצהלות חתנים נמשך מחופתם דוקא שהוא מבחי' סוכ"ע שמשם נמשך הגילוי להיות בחי' להצהיל פנים משמן

אך אף על פי כן, בחינת "להצהיל" ו"מצהלות חתנים" נמשכת דווקא "מחופתם", שהיא מבחינת סובב כל עלמין, שממנה נמשך הגילוי שהוא בחינת "להצהיל פנים משמן".

דהיינו שע"י בחי' עטרה וחופה הנ"ל נמשך להיות גילוי בחי' עצמיות ח"ע [חכמה עילאה] הנקרא שמן מה שלמעלה מבחי' נובלות כו'

כלומר, על ידי בחינת העטרה והחופה הנזכרות לעיל מתגלה עצמותה של חכמה עילאה, הנקראת שמן, שהיא למעלה מבחינת "נובלות", וכ"ו.

(ועמ"ש מזה בד"ה תורה צוה הנ"ל ועיין בזהר ויקרא) (דף ז' ע"ב) ע"פ כשמן הטוב כו' ובזהר הרקיע שם ור"פ אמור (דפ"ח)

(ועינינו במה שנכתב על כך במאמר המתחיל "התורה ציווה" הנזכר לעיל; וכן בזהר, ויקרא) (דף ז' ע"ב), על [הפסוק] "כשמן הטוב" כו', ובזהר הרקיע שם, ובראש פרשת אמור (דף פ"ח).

גם י"ל [יש לומר] במש"כ [במה שכתוב] ועיקר העטרה היינו גילוי אור אבא בחינת שמן שהוא ע"ד מ"ש בע"ח [בעץ חיים] שכ"ב פ"ג [פרק ג'] ומתפארת דאבא נעשה לו נשמה כו' וכתר אמיתי נעשה כו'

אפשר לומר גם על מה שנכתב שעיקר העטרה הוא גילוי אור אבא, בחינת שמן, בדומה למה שכתוב בעץ חיים, שער כ"ב, פרק ג': "ומתפארת דאבא נעשה לו נשמה" וכו', "וכתר אמיתי נעשה" וכו';

ע"ש וע' בזהר אמור (דק"ב סע"ב [סוף עמוד ב]) ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם גבי וכדין ירית מלכא לאו"א [לאבא ואימא] כו' ע"ש אך עיקר המכוון כאן הוא כנ"ל והכל עולה בקנה א'.

עיינו שם. וכן עיינו בזהר, אמור (סוף דף ק"ב ע"ב), ובפירושו הרמ"ז שם, על "וכדין ירית מלכא לאו"א" וכו'; עיינו שם. אולם הכוונה העיקרית כאן היא כמבואר לעיל, ושני הדברים עולים בקנה אחד.

אך מכל מקום נקרא בעטרה שעטרה לו אמו כי אף שהעטרה עצמה היא למעלה מעלה מבחי"א אימא אף על פי כן היא נקראת "העטרה שעטרה לו אמו", שכן אף שהעטרה עצמה גבוהה לאין ערוך מבחינת אמא,

(וכמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] וכמ"ש ג"כ במק"מ [במקדש מלך] פ' אחרי בדף ס"ו ע"ב) שהיא בחי' יין ישמח כמ"ש אם בנים שמחה עכ"ז [עם כל זה] שעטרה לו אמו.

(כפי שכותב הרמ"ז, וכפי שנכתב גם במקדש מלך, פרשת אחרי, בדף ס"ו ע"ב), שהיא בחינת "יין ישמח", כפי שכתוב "אם הבנים שמחה"; ואף על פי כן, נאמר עליה "עטרה לו אמו".

כי להיות גילוי והמשכת עטרה זו צ"ל כסדר המדרגות וכמאמר עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו ונת' [ונתבאר] למעלה בפ"י שיעשה רצונך כרצונו שהוא ענין גילוי בחינת רצון העליון שלמעלה מהחכמה

כי גילוי והמשכת עטרה זו צריכים להיעשות כסדר המדרגות, כמאמר "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו". וכפי שנתבאר לעיל, פירוש "יעשה רצונך כרצונו" הוא גילוי בחינת הרצון העליון, שלמעלה מן החכמה,

דהיינו המשכת הכתר שהרצון העליון שהוא רצונו יומשך ויתגלה ברצון התחתון שנקרא רצונך וכדי שיהיה בחינה זו צ"ל תחלה עשה רצונו כרצונך.

כלומר, המשכת הכתר: שהרצון העליון, שהוא "רצונו", יימשך ויתגלה ברצון התחתון, הנקרא "רצונך". וכדי שתהיה בחינה זו, צריך תחילה לקיים "עשה רצונו כרצונך".

והוא על ידי התבוננות בחינת יין ישמח שעייז מולידים הרצון התחתון. והוא גורם לגילוי רצון העליון.

וזה נעשה באמצעות התבוננות בבחינת יין ישמח, שבאמצעותה נולד הרצון התחתון; והיא מביאה לגילוי הרצון העליון.

וזהו בעטרה שעטרה לו אמו כו'. (וזהו שכתוב בזהר אמור) (דצ"ד ע"א) והאי יין מעטרא למלכא בעטרוי הה"ד [הדא הוא דכתיב] שעטרה לו אמו.

וזהו "העטרה שעטרה לו אמו" וכו'. (וזהו שכתוב בזהר, פרשת אמור) (דף צד ע"א): "והיין הזה מעטר את המלך בעטרותיו, כמו שכתוב: 'העטרה שעטרה לו אמו'".

ועיין מה שכתוב בד"ה ויקהל משה מענין רצון התחתון שהוא כלי לגילוי רצון העליון כו' ועל ידי עטרה זו נמשך בחינת להצהיל פנים משמן כו'

ועיינו במה שכתוב במאמר המתחיל "ויקהל משה", בעניין הרצון התחתון שהוא כלי לגילוי הרצון העליון וכו'. ועל ידי עטרה זו נמשכת הבחינה של "להצהיל פנים משמן" וכו'.

וענין במלך שלמה מלך שהשלוש שלו נתבאר למעלה שעייז נמשך שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה. ומקור בחינת שלום זה נמשך מבחינת העטרה וכתר תורה.

ועיינו של "במלך שלמה" — המלך שהשלוש שלו — התבאר למעלה: שעל ידי כך נמשך שלום בפמליה של מעלה ובפמליה של מטה. ומקור בחינת שלום זה נמשך מבחינת העטרה וכתר התורה.

33 והנה כדי להיות גילוי בחינת עטר זו צ"ל צאינה וראינה צאינה כבי"ע וכמו עד"מ שאבן טוב המבהיק ביותר א"א לראות ולהביט בו נגד השמש ממש

כדי שתתגלה בחינה זו של העטרה, צריך "צאינה וראינה" — לצאת אל בריאה, יצירה ועשיה. למשל, אי אפשר לראות ולהביט באבן יקרה, הנוצצת ביותר, כאשר מביטים בה ממש מול השמש,

רק דייקא במקום שאין שם אור כ"כ [כל כך] וגם כמו שא"א להסתכל באור האבוקה מקרוב ממש אלא מרחוק כו'

אלא דווקא במקום שאין בו אור רב כל כך; וכן אי אפשר להסתכל באור האבוקה מקרוב ממש, אלא רק מרחוק וכו'.

(גם יש לומר דוגמא לזה ממ"ש בע"ח [בעץ חיים] של"א פ"א בשם הזהר בפ"י ותתצב אחותו מרחוק. מרחוק ה' נראה לי כי כל אורות אבא הם מרחוק ולא מקרוב כו' ובפע"ח [ובפרי עץ חיים] שער העמידה ס"פ י"ג)

(אפשר לומר שיש לכך דוגמא גם כמה שכתוב בעץ חיים, שער ל"א, פרק א', בשם הזהר, בפירוש "ותתצב אחותו מרחוק" ו"מרחוק ה' נראה לי": כל האורות של אבא הם מרחוק ולא מקרוב וכו'; וכן בפרי עץ חיים, שער העמידה, סוף פרק י"ג.)

ועי"ל [ועוד יש לומר] כפשוטו בפ"י צאינה שזהו ענין לכו לחמו כו' כי עם היות דהעטרה היא שעטרה לו אמו שהיא בחי' אם הבנים שמחה וישמחו בך כו'

ועוד אפשר לומר לפי הפירוש הפשוט של "צאינה", שזהו עניין "לכו לחמו" וכו'. אף שהעטרה היא "שעטרה לו אמו", שהיא בחינת "אם הבנים שמחה" ו"ישמחו בך" וכו',

אך שמחה זו היא בחי' יינה של תורה כנל וכמו שא"א לשתות יין אליבא ריקנא כך מתחלה צ"ל ולחם לבב אנוש יסעד

שמחה זו היא בחינת "יין" של תורה, כנוכר לעיל; וכשם שאי אפשר לשתות יין על בטן ריקה, כך תחילה צריך להיות "ולחם לבב אנוש יסעד",

והיינו לכו לחמו בלחמי וזהו צאינה כו' ואח"כ ויין ישמח כו' להצהיל פנים וזהו וראינה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו כו'

וזהו "לכו לחמו בלחמי", וזהו "צאינה" וכו'; ואחר כך "ויין ישמח" וכו', "להצהיל פנים". וזהו "וראינה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו" וכו'.

(ועיין מענין צאינה וראינה בעטרה כו' בזח"א [בזהר חלק א] ויחי רמ"ו א' רמ"ח סע"ב [סוף עמוד ב] ח"ב [חלק ב] וארא כ"ב א' תרומה קל"ד א' ח"ג [חלק ג] אמור צ"ח א' נשא קמ"ח ב' בלק ר"ט א'):

(ועיינו בעניין "צאינה וראינה בעטרה" וכו' בזהר, חלק א', ויחי רמ"ו ע"א ורמ"ח ע"ב; חלק ב', וארא כ"ב ע"א, תרומה קל"ד ע"א; חלק ג', אמור צ"ח ע"א, נשא קמ"ח ע"ב, בלק ר"ט ע"א.)

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likkutei-torah/shir-hashirim/20

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק